

Брюксел, 13.9.2017 г.
COM(2017) 489 final

2017/0226 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно борбата с измамата и подправянето на непарични платежни средства и за
замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета**

{SWD(2017) 298 final}

{SWD(2017) 299 final}

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ	3
1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО	3
1.1. Основания и цели на предложението	3
1.2. Необходимост от прилагане на съответните международни стандарти и изпълнение на съответните международни задължения за ефективно справяне с измамите и подправянето на непарични платежни средства	5
1.3. Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката	5
1.4. Съгласуваност с други политики на ЕС	7
2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ	9
2.1. Правно основание	9
2.2. Променлива геометрия	9
2.3. Субсидиарност	9
2.4. Пропорционалност	10
2.5. Избор на инструмент	10
3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.....	11
3.1. Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство	11
3.2. Консултации със заинтересованите страни	12
3.3. Оценка на въздействието	14
3.4. Пригодност и опростяване на законодателството	16
3.5. Основни права	17
4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА	18
5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ	18
5.1. Планове за изпълнение и механизъм за наблюдение, оценка и докладване....	18
5.2. Обяснителни документи	18
6. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО	18
6.1. Обобщение на предлаганите мерки	18
6.2. Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението	21
ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно борбата с измамата и подправянето на непарични платежни средства и за замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета	33
ДЯЛ I: Предмет и определения	33
ДЯЛ II: Престъпления.....	34
ДЯЛ III: Компетентност и разследване	36
ДЯЛ IV: Обмен на информация и съобщаване за престъпления.....	37
ДЯЛ V: Помощ за пострадалите и превенция	38
ДЯЛ VI: Заключителни разпоредби	39

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Основания и цели на предложението

Настоящото законодателство на ЕС, в което са предвидени общи минимални правила за криминализиране на измамата с непарични платежни средства, е Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета относно борбата с измамата и подправянето на платежни средства, различни от парите в брой¹.

В Европейската програма за сигурност² се отбелязва, че Рамковото решение повече не отразява днешната реалност и не отговаря в достатъчна степен на новите предизвикателства и технологични развития, като виртуалните валути и мобилните плащания.

През 2013 г. измамите с карти, издадени в единната зона за плащания в евро (ЕЗПЕ), достигнаха 1,44 милиарда евро, което представлява ръст от 8 % спрямо предходната година. Въпреки че данни за измамите съществуват само за плащанията с карти, те са най-значимото непарично платежно средство в ЕС по отношение на броя извършените трансакции³.

Ефективното справяне с измамите с непарични платежни средства е важно, тъй като представлява заплаха за сигурността. Измамите с непарични платежни средства осигуряват приходи за организираната престъпност и следователно способстват извършването на други престъпни дейности, като тероризъм, трафик на наркотици и трафик на хора. Според Европол приходите от измами с непарични платежни средства се използват по-специално за финансирането на:

- Пътуването:
  - полети: опитът, придобит от провеждането на операциите във връзка със Световния ден за авиационни дейности⁴ от 2014 г. до 2016 г., показва ясна връзка между измамите с непарични платежни средства, измамите със самолетни билети и други форми на тежка и организирана престъпност, в това число тероризъм. За някои от лицата, пътуващи с билети, получени чрез измама, е било известно или са били подозирани, че участват и в други престъпления;
  - други измами, свързани с пътуване (т.е. продажбата и пътуването с билети, получени чрез измама). Основният начин за незаконно закупуване на билети е бил чрез използването на компрометирани кредитни карти. Други методи са включвали използването на компрометирани акаунти с точки за лоялност, използване на фишинг тактики спрямо туристически агенции и измами с ваучери. Освен че се ползват от престъпниците, незаконно придобитите билети са били

¹ [Официален вестник L 149, 2.6.2001 г., стр. 1.](#)

² Съобщение на Комисията „Стратегия за цифров единен пазар за Европа“ ([COM\(2015\) 192 final](#)).

³ Европейската централна банка „[Четвърти доклад относно измамите с карти](#)“, юли 2015 г. (това са последните налични данни).

⁴ Повече подробности можете да получите [тук](#).

използвани за пътуване и от жертвите на трафик на хора и действащите като „финансовите мулета“⁵.

- Настаняването: правоприлагащите органи съобщават също, че измамите с непарични платежни средства се използват и за улесняване на други престъпления, които изискват временно настаняване, като трафика на хора, незаконната имиграция и трафика на наркотици.

Европол също съобщава, че криминалният пазар за измами с платежни карти в ЕС се доминира от добре структурирани престъпни групи, които извършват дейност в световен мащаб⁶.

Освен това измамите с непарични платежни средства възпрепятстват развитието на цифровия единен пазар по два начина:

- те причиняват значителни преки икономически загуби, както е видно от нивото на измамите с платежни карти в размер на близо 1,44 милиарда евро, упоменато по-горе. Например в световен мащаб авиокомпаниите губят около 1 милиард щатски долара на година вследствие на измами с платежни карти⁷;
- това намалява доверието на потребителите, което може да доведе до намаляване на икономическата активност и ограничено участие в цифровия единен пазар. Според последното проучване Евробарометър относно киберсигурността⁸ преобладаващата част от интернет потребителите (85 %) смятат, че рискът да станат жертва на киберпрестъпления се увеличава. Освен това 42 % от потребителите са загрижени за сигурността на онлайн плащанията. От съображения за сигурност 12 % от хората са по-малко склонни да извършват цифрови трансакции, като например онлайн банкиране.

Оценката на настоящата законодателна уредба на ЕС⁹ установи три проблема, които водят до настоящото положение по отношение на измамите с непарични платежни средства в ЕС:

1. съгласно настоящата правна уредба някои престъпления не могат ефективно да бъдат разследвани и по тях да се повдигат и поддържат обвинения;
2. поради оперативни пречки някои престъпления не могат ефективно да бъдат разследвани и по тях да се повдигат и поддържат обвинения;
3. престъпниците се възползват от пропуски в областта на **превенцията**, за да извършват измами.

⁵ Терминът „[действащ като „финансово муле](#)“ означава лице, което прехвърля облиги от престъпна дейност между различни държави. Финансовите мулета получават облигите по своята сметка; след това от тях се иска да ги изтеглят и да ги преведат на различна сметка, често в чужбина, като запазят част от парите за себе си.

⁶ Европол, [Доклад за ситуацията: измами с платежни карти в Европейския съюз](#), 2012 г.

⁷ [IATA](#), 2015 г.

⁸ Европейска комисия, [Специално проучване на Евробарометър № 423 за киберсигурността](#), февруари 2015 г.

⁹ Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за Директива относно борбата с измамата и подправянето на непаричните платежни средства (SWD(2017) 298).

Настоящото предложение има три конкретни цели, насочени към справяне с установените проблеми:

1. Да предостави ясна, стабилна и **технологично неутрална** политическа/правна рамка.
  2. Да премахне **оперативните пречки**, които възпрепятстват разследването и повдигането и поддържането на обвинения.
  3. Да засили **превенцията**.
- 1.2. Необходимост от прилагане на съответните международни стандарти и изпълнение на съответните международни задължения за ефективно справяне с измамите и подправянето на непарични платежни средства**

В дял 2 от Конвенцията на Съвета на Европа за престъпленията в кибернетичното пространство (Конвенцията от Будапеща)¹⁰, обхващащ компютърните престъпления, се изисква от страните по Конвенцията да обявят за престъпление във вътрешното си право компютърната фалшификация (член 7) и компютърната измама (член 8). Настоящото рамково решение е съобразено с тези разпоредби. Преразглеждането на настоящите правила ще активизира още повече сътрудничеството между полицейските и съдебните органи и между правоприлагащите органи и частноправните субекти, като по този начин ще допринесе за постигане на общите цели на Конвенцията, като в същото време запази съответствието с релевантните разпоредби в нея.

1.3. Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Целите на настоящото предложение са в съответствие със следните политически и законодателни разпоредби в областта на наказателното право:

1. **Общоевропейски механизми за сътрудничество по наказателноправни въпроси**, които улесняват координацията на разследването и повдигането и поддържането на обвинения (наказателнопроцесуално право):
  - Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки¹¹;
  - Конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите — членки на Европейския съюз¹²;
  - Директива 2014/41/ЕС относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси¹³;
  - Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции¹⁴;

¹⁰ [Конвенция на Съвета на Европа за престъпленията в кибернетичното пространство](#) (ETS № 185).

¹¹ [Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета](#) от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки.

¹² [Акт на Съвета от 29 май 2000 г.](#) за съставяне на Конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите — членки на Европейския съюз, в съответствие с член 34 от Договора за Европейски съюз.

¹³ [Директива 2014/41/ЕС](#) от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси.

¹⁴ [Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета](#) от 24 февруари 2005 г. относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции.

- Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства¹⁵;
- Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета относно организацията и съдържанието на обмена на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите членки¹⁶;
- Директива 2012/29/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления¹⁷;
- Регламент (ЕС) 2016/794 относно Европол¹⁸;
- Решение 2002/187/ПВР на Съвета за създаване на Евроюст¹⁹;
- Заключения на Съвета относно повишаване на ефективността на наказателното правосъдие в киберпространството²⁰.

По принцип предложението не въвежда специфични разпоредби, засягащи измамата с непарични платежни средства, които биха се отклонили от предвиденото в тези инструменти с по-широко приложно поле, за да се избегне разпокъсването на правната материя, което може да усложни процеса на транспониране и прилагане от държавите членки. Единственото изключение е Директива 2012/29/ЕС за правата, подкрепата и защитата на жертвите, която се допълва от настоящото предложение.

2. Правни актове, които **криминализират деяния**, свързани с измамата и подправянето на непарични платежни средства (материално наказателно право):
  - Директива 2013/40/ЕС относно атаките срещу информационните системи²¹:
    - настоящото предложение допълва Директива 2013/40, като урежда различен аспект на киберпрестъпността²². Двата инструмента съответстват на различни

¹⁵ [Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета](#) от 30 ноември 2009 г. относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства.

¹⁶ [Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета](#) от 26 февруари 2009 г. относно организацията и съдържанието на обмена на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите членки.

¹⁷ [Директива 2012/29/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета.

¹⁸ [Регламент \(ЕС\) 2016/794](#) на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета.

¹⁹ [Решение 2002/187/ПВР на Съвета](#) от 28 февруари 2002 г. за създаване на Евроюст с оглед засилване на борбата срещу сериозната престъпност.

²⁰ [Заключения на Съвета](#) от 6 юни 2016 г. относно повишаване на ефективността на наказателното правосъдие в киберпространството.

²¹ [Директива 2013/40/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 г. относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета.

²² В Стратегията на ЕС за киберсигурност, се посочва, че „под киберпрестъпност обикновено се разбира широк набор от различни престъпни деяния, в които компютри и информационни системи са или основен инструмент, или основна цел. Киберпрестъпността обхваща традиционни престъпления (например измами, фалшифициране и кражба на самоличност), престъпления, свързани със съдържанието (напр. онлайн разпространение на детска порнография или подбуждане към расова

групи от разпоредби на Конвенцията от Будапеща на Съвета на Европа за престъпленията в кибернетичното пространство²³, която представлява референтния международен правен документ по отношение на ЕС²⁴;

- настоящото предложение е в съответствие и с Директива 2013/40, тъй като се основава на сходен подход по отношение на специфични въпроси, като компетентността или определянето на минималните равнища на максималния размер на наказанията.
- Директива 2014/62/ЕС относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне²⁵:
  - настоящото предложение допълва Директива 2014/62/ЕС, тъй като обхваща подправянето на непарични платежни инструменти, а Директива 2014/62/ЕС обхваща подправянето на паричните знаци;
  - то също е съгласувано с Директива 2014/62/ЕС, тъй като използва същия подход относно някои разпоредби, като например относно способите за разследване.
- Директива 2017/541/ЕС относно борбата с тероризма:
  - настоящото предложение допълва Директива 2017/541/ЕС, тъй като с него се цели намаляване на общия размер на средствата, получени чрез измами с непарични платежни средства, повечето от които се получават от организирани престъпни групи за извършването на тежки престъпления, в това число тероризъм.
- Предложението за Директива за борба по наказателноправен ред с изпирането на пари:
  - настоящото предложение и предложението за Директива за борба по наказателноправен ред с изпирането на пари се допълват, тъй като последното осигурява необходимата правна уредба за противодействие на изпирането на облагите от престъпна дейност, натрупани от измами с непарични платежни средства („финансови мулета“) като първоначално престъпление.

1.4. Съгласуваност с други политики на ЕС

Настоящото предложение е в съответствие с Програмата за сигурност на ЕС и Стратегията на ЕС за киберсигурност, тъй като тези два документа имат за основна цел повишаване на сигурността.

Освен това настоящото предложение е в съответствие със Стратегията за цифров единен пазар, която има за цел да засили доверието на потребителите в цифровия

омраза), и престъпления, които са възможни само при компютри и информационни системи (например атаки срещу информационни системи, предизвикване на отказ на услуга и зловреден софтуер)“.

²³ [Конвенция на Съвета на Европа за престъпленията в кибернетичното пространство \(ETS № 185\)](#). Директива 2013/40 съответства на членове 2—6 от Конвенцията, докато новата инициатива ще съответства на членове 7 и 8 от Конвенцията.

²⁴ Комисията и върховният представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност — [Съвместно съобщение относно Стратегията на Европейския съюз за киберсигурност: отворено, безопасно и сигурно киберпространство](#).

²⁵ [Директива 2014/62/ЕС](#) на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне и за замяна на Рамково решение 2000/383/ПВР на Съвета.

пазар — друга основна цел на предложението. В контекста на Стратегията за цифровия единен пазар съществуват редица правни инструменти за улесняване на сигурните плащания в ЕС, с които настоящото предложение също е съгласувано:

- Преразгледаната Директива за платежните услуги (ДПУ 2)²⁶ съдържа редица мерки, които ще повишат изискванията за сигурност на електронните плащания и ще осигурят правна и контролна рамка за новите участници на пазара на плащания.
- Директива 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма²⁷ (Четвъртата директива относно борбата с изпирането на пари) обхваща ситуации, при които престъпниците злоупотребяват с непарични платежни инструменти с цел прикриване на своите дейности. Настоящото предложение допълва директивата, като урежда например ситуацията, при която непарични платежни инструменти са били незаконно придобити, подправени или фалшифицирани от престъпниците.
- Предложение за Директива за изменение на Директива 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма²⁸, от което настоящото предложение заема определението на виртуалните валути. Ако това определение се промени в процеса на приемане на предложението, определението в настоящото предложение следва да бъде приведено в съответствие с него.
- Други правни актове в тази област включват Регламент (ЕС) 2015/847 относно информацията, придружаваща преводите на средства²⁹; Регламент (ЕС) № 910/2014 относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар³⁰; Регламент (ЕС) № 2012/260 за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро³¹; и Директива (ЕС) 2016/1148 относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (Директива за МИС)³².

²⁶ [Директива \(ЕС\) 2015/2366](#) на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО.

²⁷ [Директива 2015/849/ЕС](#) от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията.

²⁸ [Предложение за Директива](#) на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на Директива 2009/101/ЕО.

²⁹ [Регламент \(ЕС\) 2015/847](#) на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно информацията, придружаваща преводите на средства, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1781/2006.

³⁰ [Регламент \(ЕС\) № 910/2014](#) на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО.

³¹ [Регламент \(ЕС\) № 260/2012](#) на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009.

³² [Директива \(ЕС\) 2016/1148](#) на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза.

Като цяло тези правни актове спомагат за въвеждането на по-ефективни превантивни мерки. Настоящото предложение ги допълва като добавя мерки за санкциониране и наказателно преследване на престъпни дейности, когато превантивните мерки са били безрезултатни.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

2.1. Правно основание

Правното основание за действия от страна на ЕС е член 83, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който изрично споменава **фалшифицирането на платежни средства, компютърната престъпност и организираната престъпност** като области на особено тежка престъпност с трансгранично измерение:

*Европейският парламент и Съветът, чрез директиви, в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да установят минимални правила относно определянето на престъпленията и на санкциите в областта на особено тежката престъпност с **трансгранично измерение**, произтичащо от естеството или последиците на тези деяния или от особена необходимост за общо противодействие.*

*Тези области на престъпност са следните: тероризъм, трафик на хора и сексуална експлоатация на жени и деца, незаконен трафик на наркотици, незаконен трафик на оръжия, изтичане на пари, корупция, **фалшифициране на платежни средства, компютърна престъпност и организирана престъпност...***

2.2. Променлива геометрия

Рамково решение 2001/413/ПВР относно борбата с измамата и подправянето на платежни средства, различни от парите в брой, се прилага за всички държави членки.

В съответствие с Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договорите, Обединеното кралство и Ирландия могат да решат да участват в приемането на настоящото предложение. Те имат тази възможност и след приемането на предложението.

Тъй като на 29 март 2017 г. Обединеното кралство изпрати уведомление за намерението си да напусне Съюза съгласно член 50 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), Договорите ще престанат да се прилагат към Обединеното кралство, считано от датата на влизане в сила на споразумението за оттегляне, или при липса на такова, две години след уведомлението, освен ако Европейският съвет, в съгласие с Обединеното кралство, не реши да удължи този срок. В резултат на това и без да се засягат разпоредбите на споразумението за оттегляне, горепосоченото описание на участието на Обединеното кралство в настоящото предложение се прилага само докато то престане да бъде държава членка.

Съгласно Протокол № 22 относно позицията на Дания, Дания не участва в приемането от Съвета на мерките по дял V от ДФЕС (с изключение на визовата политика). Следователно съгласно действащите договорености Дания не участва в приемането на настоящото предложение и няма да бъде обвързана от него.

2.3. Субсидиарност

Измамите с непарични платежни средства имат много важно трансгранично измерение както в рамките на ЕС, така и извън него. Типичен пример може да бъде скимингът (копирането) на данни от карта в страна от ЕС, създаването на фалшива карта с помощта на тези данни и изтеглянето на пари с фалшивата карта в държави извън ЕС,

за да се заобиколят високите стандарти за сигурност. Все по-често тези престъпления се извършват изцяло онлайн.

Ето защо целта за ефективната борба с такива престъпления не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, действайки самостоятелно или по некоординиран начин:

- тези престъпления създават ситуации, при които пострадалото лице, извършителят и доказателствата могат да бъдат под различни национални юрисдикции в ЕС и извън него. В резултат на това ефективното противодействие на тези престъпления без наличието на общи минимални правила може да бъде прекалено времеемко и сложно за отделните държави;
- необходимостта от действия на ниво ЕС вече бе потвърдена чрез създаването на законодателството на ЕС за борба с измамата и подправянето на непарични платежни средства (Рамковото решение);
- необходимостта от намеса от страна на ЕС е отразена също в настоящите инициативи за координиране на мерките на държавите членки в тази област на равнище ЕС, като например специализирания екип на Европол, работещ по платежни измами³³, и приоритета, който политическият цикъл на Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (EMPACT) отдава на оперативното сътрудничество в борбата с измамите с непарични платежни средства³⁴. Стойността, която тези инициативи добавят в подпомагането на борбата на държавите членки с тези престъпления, беше призната многократно в консултацията със заинтересованите страни, извършена при подготовката на настоящото предложение, по-специално по време на срещите с експерти.

Друга добавена стойност на действията на ЕС е да се улесни сътрудничеството с трети държави, като се има предвид, че международното измерение на измамите с непарични платежни средства често излиза извън границите на ЕС. Съществуването на минимални общи правила в ЕС може да послужи за пример и за създаването на ефективни законодателни решения в държави извън ЕС, улеснявайки по този начин трансграничното сътрудничество в световен мащаб.

2.4. Пропорционалност

В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в член 5, параграф 4 от ДЕС, предложената нова директива се ограничава до това, което е необходимо и пропорционално с оглед на изпълнението на международните стандарти и адаптирането на съществуващото законодателство за престъпленията в тази област към новопоявилите се заплахи. Свързани с използването на способности за разследване и обмен на информация мерки са включени само до степента, необходима за ефективното функциониране на предложената наказателноправна уредба.

В предложението се определя съставът на престъпленията с цел да се включат всички съответни деяния, като го ограничава до степента на необходимост и пропорционалност.

³³ Вж. [уебсайта на Европол](#).

³⁴ Повече информация е достъпна на [ТУК](#).

2.5. Избор на инструмент

В съответствие с член 83, параграф 1 от ДФЕС установяването на минимални правила относно определянето на престъпленията и на санкциите в областта на тежката престъпност с трансгранично измерение, в това число подправянето на платежни средства и компютърната престъпност, може да бъде постигнато единствено с директива на Европейския парламент и на Съвета, приета в съответствие с обикновената законодателна процедура.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

3.1. Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство

Комисията извърши оценка³⁵ на действащата законодателна уредба на ЕС заедно с оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение (за повече информация вж. съответния работен документ на службите на Комисията).

Оценката установи три фактора, пораждащи проблеми, всеки от които обхваща няколко подкатегории:

---

³⁵ Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за Директива относно борбата с измамата и подправянето на непарични платежни средства (SWD(2017) 298).

Фактори	Подкатегории
<p>1. Съгласно настоящата правна уредба някои престъпления не могат да бъдат ефективно разследвани и по тях да се повдигат и поддържат обвинения.</p>	<p>а. По някои наказуеми деяния не могат ефективно да се повдигат и поддържат обвинения, тъй като престъпленията, извършени с определени платежни инструменти (по-специално нематериалните платежни инструменти), или са криминализирани по разнородни начини в държавите членки, или въобще не са криминализирани.</p> <p>б. По престъпленията, подготвящи към използването с цел измама на платежни инструменти, не могат ефективно да се повдигат и поддържат обвинения, тъй като или са криминализирани по разнородни начини в държавите членки, или въобще не са криминализирани.</p> <p>в. Трансграничните разследвания могат да бъде възпрепятствани, тъй като едни и същи престъпления се наказват с различни размери на наказанията в различните държави членки.</p> <p>г. Проблемите при определянето на компетентността могат да възпрепятстват ефективното трансгранично разследване и повдигането и поддържането на обвинения.</p>
<p>2. Поради оперативни пречки някои престъпления не могат ефективно да бъдат разследвани и по тях да се повдигат и поддържат обвинения.</p>	<p>а. Предоставянето на информация по искания за трансгранично сътрудничество може да отнеме твърде много време, което възпрепятства разследването и повдигането и поддържането на обвинения.</p> <p>б. Поради ограничения, свързани с публично-частното сътрудничество, престъпленията не винаги се съобщават на правоприлагащите органи, което затруднява ефективното им разследване и повдигането и поддържането на обвинения.</p>
<p>3. Престъпниците се възползват от пропуски в областта на превенцията, за да извършват измами.</p>	<p>а. Пропуските в обмена на информация при публично-частното сътрудничество възпрепятстват превенцията.</p> <p>б. Престъпниците се възползват от незнанието на потенциалните жертви.</p>

Факторите, пораждащи проблеми, се коренят предимно в **недостатъчната законодателна уредба**, тъй като настоящата законодателна уредба на ЕС (Рамковото решение) е частично остаряла, главно поради **развитието на технологиите**. Оценката показва, че този законодателен пропуск не е обхванат в достатъчна степен от наскоро приетото законодателство.

3.2. Консултации със заинтересованите страни

Дейности в рамките на консултацията:

В рамките на консултацията бяха извършени три вида дейности: открита обществена консултация, целева консултация, организирана от Европейската комисия, и целева консултация, организирана от изпълнителя:

1. Открита обществена консултация

На 1 март 2017 г. Европейската комисия започна открита обществена консултация, чиято цел бе да събере отзиви от широката общественост относно същността на проблема, целесъобразността и ефективността на настоящата правна уредба в областта на измамите с непарични платежни средства, както и възможностите за преодоляване на съществуващите проблеми и техните евентуални последици. Консултацията приключи след 12 седмици, на 24 май 2017 г.

На въпросниците от консултацията отговориха 33 работещи в тази сфера организации и 21 представители на широката общественост. Четири работещи в тази сфера организации дадоха писмено допълнителни становища. Работещите в тази сфера организации включваха:

- частни дружества (от частния сектор);
- международни или национални публични органи (правоприлагащи органи, съдебни органи и институции и органи на ЕС);
- търговски, стопански или професионални сдружения (напр. националните банкови федерации);
- неправителствени организации, платформи или мрежи;
- професионални консултантски фирми, правни кантори, самостоятелно заети консултанти.

2. Целева консултация, организирана от Европейската комисия:

- широкообхватни експертни срещи с представители на полицейските и съдебните органи от всички държави на ЕС (избрани от държавите членки) и експерти от частния сектор (финансови институции, доставчици на платежни услуги, търговци, картови схеми);
- различни срещи с експерти и заинтересовани страни от академичните среди, правоприлагащите органи, представители на индустрията с виртуални валути, представители на потребителските организации, представители на частните финансови институции и представители на финансовите регулатори.

3. Целева консултация, организирана от изпълнител:

Изпълнител организира целеви консултации, включващи онлайн анкети и интервюта. Предварителните резултати бяха представени на целева група за валидиране, която след това даде обратна информация и провери резултатите от консултацията.

Участваха общо 125 заинтересовани страни от 25 държави членки.

Основни резултати:

- Измерения на престъпленията:
Разходите, свързани с измамите с непарични платежни средства, като цяло се възприемат като високи и запитаните очакват те да продължат да се увеличават през идните години. Заинтересованите страни от всички категории изпитват трудности, когато от тях се иска да определят количествено престъпленията. Статистическите данни са рядкост и не винаги достъпни. Някои от заинтересованите страни обаче предоставиха основани на практиката доказателства, показващи значимостта на някои видове измами с непарични платежни средства.

- **Наказателноправна уредба:**
Повечето заинтересовани страни считат, че сегашната правна уредба на ЕС само частично съответства на реалните нужди, свързани със сигурността, особено по отношение на дефинирането на платежните инструменти и престъпленията. Някои участници потвърдиха, че ще се наложи да бъдат изменени националните правни уредби.
- **Наказателнопроцесуално право:**
Въпреки съществуващата правна уредба настоящото ниво на сътрудничество между държавите членки по отношение на разследването и повдигането и поддържането на обвинения се възприема само отчасти като задоволително. Подкрепата на Европол за улесняване на трансграничното сътрудничество бе широко призната.
- **Съобщаване за престъпления на правоприлагащите органи:**
Мненията относно съобщаването за престъпления на правоприлагащите органи се различаваха: някои считат сегашните равнища на съобщаване за задоволителни, докато други смятат, че те трябва да се увеличат. Различните категории заинтересовани страни изразиха съгласие, че бъдещите варианти на политиката, свързани със съобщаването за престъпления, следва да бъдат съобразени с действителния капацитет на правоприлагащите органи за последващи действия по отделните случаи.
- **Публично-частно сътрудничество:**
Заинтересованите страни смятат, че сътрудничеството между публичния и частния сектор е полезно като цяло, и се съгласиха, че то следва да бъде насърчавано с цел по-успешно справяне с измамите с непарични платежни средства, по-специално в областта на превенцията.
По-голямата част от заинтересованите страни считат, че публично-частното сътрудничество следва да се подобри с цел по-успешно справяне с измамите с непарични платежни средства. Представителите на частния сектор бяха най-неудовлетворени. Според тях основните пречки пред сътрудничеството включват например ограничения във възможността да се обменя информация с правоприлагащите органи и в инструментариума, използван, за да стане възможен обменът.
Преобладаващата част от заинтересованите страни изразиха съгласие, че за да могат престъпниците да бъдат разследвани и спрямо тях да се повдигат и поддържат обвинения, на финансовите институции следва да бъде разрешено спонтанно да споделят с националната полиция или полицията на друга държава от ЕС някои от личните данни на пострадалите (например име, банкова сметка, адрес и т.н.).
Недостатъчното сътрудничество между частните и публичните органи бе също споменато от няколко заинтересовани страни като пречка в борбата с измамите с непарични платежни средства.
Частните предприятия, публичните органи, търговските, стопанските и професионалните сдружения смятат, че законодателството, разминаването на приоритетите и липсата на доверие, както и практическите и организационните проблеми, представляват пречки пред успешното сътрудничество между публичните органи и частноправните

субекти, когато участниците са в различни държави от ЕС. Липсата на подходяща технология (напр. комуникационен канал) се споменава като пречка от частни предприятия и публични органи.

- Права на пострадалите:

Заинтересованите страни подчертаха важността на защитата на пострадалите от измами. Някои от тях смятат, че пострадалите лица не са достатъчно защитени, въпреки че инициативите, предприети на равнището на държавите членки, се оценяват. Сдруженията на пострадали лица са развили добри механизми за сътрудничество с правоприлагащите органи. Няколко заинтересовани страни счетоха, че е необходимо да се осигури по-добра защита на пострадалите лица срещу кражбата на самоличност, която те смятат, че засяга както физически, така и юридически лица. Следователно пострадалите от измама следва да бъдат защитени, независимо от правния им статут.

3.3. Оценка на въздействието

В съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране³⁶ Комисията извърши оценка на въздействието³⁷ с цел оценяване на необходимостта от законодателно предложение.

Оценката на въздействието беше представена и обсъдена с Комитета за регулаторен контрол (КРК) на 12 юли 2017 г. Комитетът призна усилията за количествено оценяване на разходите и ползите. Той даде положително становище³⁸ с препоръка за подобряване на доклада във връзка със следните ключови аспекти:

1. В доклада не се разяснява в достатъчна степен политическия контекст, нито връзката със съществуващите и планираните съдебни и общоевропейски механизми за сътрудничество и как те биха се допълвали.
2. Целта на инициативата, свързана с растежа, изглежда надценена.

Докладът за оценка на въздействието бе преработен, за да се вземат предвид направените от Комитета препоръки в положителното му становище.

След очертаване на възможните мерки за справяне с всеки от установените в оценката проблеми и анализ на това кои мерки да бъдат запазени и кои — отхвърлени, мерките бяха групирани във варианти на политиката. Всеки вариант на политиката бе замислен, за да третира всички установени проблеми. Обсъдените различни варианти на политиката бяха кумулативни, т.е. с нарастваща степен на законодателни действия на ЕС. Като се има предвид, че разглежданият проблем е основно свързан със **недостатъчна законодателна уредба**, бе важно да се изложи пълният набор от нормативни инструменти, с които ЕС разполага, за да се определи най-подходящата реакция на ЕС.

Обсъдените различни варианти бяха:

---

³⁶ Повече информация относно насоките за по-добро регулиране можете да намерите [тук](#).

³⁷ Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща предложението за Директива относно борбата с измамата и подправянето на непарични платежни средства (SWD(2017) 298).

³⁸ Комитет за регулаторен контрол на Европейската комисия — Становище относно оценка на въздействието — Борба с измамата и подправянето на непарични платежни средства (SEC(2017) 390).

- **вариант А:** подобряване на прилагането на законодателството на ЕС и улесняване на саморегулирането в сътрудничеството между публичния и частния сектор;
- **вариант Б:** въвеждане на нова законодателна уредба и улесняване на саморегулирането в сътрудничеството между публичния и частния сектор;
- **вариант В:** същият като вариант Б, но с разпоредби за насърчаване на съобщаването за публично-частното сътрудничество вместо за саморегулирането, и нови разпоредби за повишаване на осведомеността;
- **вариант Г:** същият като вариант В, но с допълнителни разпоредби за компетентността, допълващи европейската заповед за разследване и правилата за разпореждане.

Вариант В беше предпочитаният вариант, както в качествено отношение, така и след анализ на разходите и ползите.

По отношение на ползите предпочитаният вариант ще проправи пътя към по-ефективни и ефикасни правоприлагащи действия спрямо измамите с непарични платежни средства, благодарение на по-съгласуваното прилагане на правилата в целия ЕС, по-доброто трансгранично сътрудничество и подобряването на публично-частното сътрудничество и обмена на информация. Чрез засилване на сигурността инициативата ще насърчи също така доверието в цифровия единен пазар.

По отношение на разходите разходите за създаването и прилагането на нова инициатива за държавите членки се изчисляват на около 561 000 EUR (еднократни разходи). Постоянните разходи за изпълнение и прилагане за държавите членки се изчисляват на около 2 285 140 EUR годишно (общо за всички държави членки).

Тъй като в предложението не са предвидени задължителни правила за съобщаването за престъпления, за предприятията, включително за МСП, не следва да има допълнителни разходи. Другите разпоредби, които ще бъдат включени в предложението, също не засягат МСП.

Като цяло кумулативното въздействие на предложените мерки по отношение на административните и финансовите разходи се очаква да бъде по-високо от сегашните равнища, тъй като броят на случаите, които да бъдат разследвани, би оказал натиск върху ресурсите за правоприлагане в тази област, които ще трябва да бъдат увеличени. Основните причини за това са:

- по-широкото определение на платежните средства и допълнителните престъпления, които да бъдат разследвани (подготвителните престъпления), вероятно ще увеличат броя на случаите, за които носят отговорност полицейските и съдебните органи;
- необходими са допълнителни средства, за да се засили трансграничното сътрудничество;
- задължението за държавите членки да събират статистика ще създаде допълнителна административна тежест.

От друга страна установяването на ясна правна уредба за преодоляване на факторите, способстващи за извършването на измами с непарични платежни средства, ще даде възможност за по-ранното откриване, наказателно преследване и санкциониране на свързаните с измама престъпления. Освен това, въпреки че подобряването на публично-частното сътрудничество има своята цена по отношение на ресурсите,

възвращаемостта на тази инвестиция по отношение на ефективността и ефикасността на действията на правоприлагащите органи е непосредствена.

3.4. Пригодност и опростяване на законодателството

В качествено отношение настоящото предложение има потенциал за опростяване в няколко области, например:

- по-нататъшното сближаване на националните наказателноправни уредби (напр. чрез предоставяне на общи определения и общо минимално равнище на максималния размер на наказанията) би опростило и улеснило сътрудничеството между националните правоприлагащи органи при разследването и повдигането и поддържането на обвинения при трансгранични случаи;
- по-специално по-ясните правила относно компетентността, засилената роля на националните точки за контакт и споделянето на данни и информация между националните полицейски органи и с Европол биха могли допълнително да опростят процедурите и практиките за сътрудничество.

Не е възможно да се даде количествено изражение на потенциала за опростяване поради липсата на данни (и в някои случаи невъзможността да се изолира въздействието на Рамковото решение).

Като цяло потенциалът за пригодност на законодателството на тази инициатива е много ограничен:

1. На първо място, Рамковото решение от 2001 г. е само по себе си относително опростен правен акт с ограничен потенциал за по-нататъшно опростяване.
2. На второ място, настоящата инициатива има за цел да засили сигурността чрез отстраняване на съществуващите пропуски. Това при нормални обстоятелства би довело до повече административни разходи за разследване и повдигане и поддържане на обвинения по престъпления, които понастоящем не са обхванати от правната уредба, а не до реализирането на значителни икономии, които биха произтекли от опростяването на трансграничното сътрудничество.
3. На трето място, инициативата няма за цел да наложи допълнителни правни задължения на предприятията и гражданите. Тя изисква от държавите членки да насърчават и улесняват съобщаването за престъпления чрез подходящи канали (вместо да наложи задължително съобщаване) в съответствие с други инструменти на ЕС, като например Директива 2011/93 относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография (член 16, параграф 2).

3.5. Основни права

Предложението включва разпоредби за адаптиране на правната уредба за борба с измамата и подправянето на непарични платежни средства към нови и възникващи заплахи и да уреди формите на измама с непарични платежни средства, които в момента не са законодателно обхванати.

Крайната цел на тези мерки е защитата на правата на пострадалите от измама лица и потенциалните жертви. Създаването на ясна правна уредба за действие на правоприлагащите и съдебните органи в случай на престъпления, които пряко засягат личните данни на пострадалите от измами, в това число криминализирането на

подготвителните престъпления, може да окаже положително въздействие особено върху закрилата на правото на неприкосновеност на личния живот и правото на защита на личните данни на пострадалите от измама лица и потенциалните жертви.

В същото време всички мерки, предвидени в настоящото предложение, зачитат основните права и свободи, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз, и трябва да бъдат прилагани в този смисъл. Всяко ограничаване на упражняването на основните права и свободи е предмет на условията, определени в член 52, параграф 1 от Хартата, т.е. подлежи на спазването на принципа на пропорционалност по отношение на легитимната цел действително да отговаря на признати от Съюза цели от общ интерес и да защитава правата и свободите на други хора. Ограниченията трябва да бъдат предвидени в закон и да зачитат основното съдържание на същите права и свободи, залегнали в Хартата.

В тази връзка бяха взети предвид различни основни права и свободи, залегнали в Хартата на основните права, в това число: правото на свобода и сигурност; зачитането на личния и семейния живот; свободата при избор на професия и правото на труд; свободата на стопанска инициатива; правото на собственост; правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес; презумпцията за невиновност и правото на защита; принципите на законност и пропорционалност на престъпленията и наказанията, както и правото на всяко лице да не бъде съдено или наказвано два пъти за едно и също престъпление.

По-специално настоящото предложение е в съответствие с принципа, че престъпленията и наказанията трябва да бъдат посочени в закон и да бъдат пропорционални. То ограничава състава на престъпленията до необходимото за ефективното наказателно преследване на деяния, които представляват особена заплаха за сигурността, и с него се въвеждат минимални правила за равнището на санкциите в съответствие с принципа на пропорционалност, като се вземе предвид естеството на престъплението.

Настоящото предложение също така цели да гарантира, че данните на лицата, заподозрени в престъпленията, посочени в настоящата директива, се обработват в съответствие с основното право на защита на личните данни и действащото законодателство в тази област, включително в контекста на публично-частното сътрудничество.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение няма непосредствено отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

5.1. Планове за изпълнение и механизъм за наблюдение, оценка и докладване

Комисията ще следи изпълнението на директивата въз основа на представената от държавите членки информация относно мерките, предприети за въвеждането в сила на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с директивата.

Две години след изтичането на срока за транспониране на настоящата директива Комисията ще представи на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането ѝ, в който оценява степента, в която държавите членки са взели необходимите мерки, за да се съобразят с Директивата.

Освен това Комисията ще извърши оценка на въздействието на настоящата директива шест години след крайния срок за транспонирането ѝ, за да е сигурна, че е налице

достатъчно дълъг период, за да се направи оценка на въздействието на инициативата, след като е била изцяло приложена във всички държави членки.

5.2. Обяснителни документи

Счита се, че не са необходими обяснителни документи във връзка с транспонирането.

6. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

6.1. Обобщение на предлаганите мерки

Настоящото предложение отменя Рамково решение 2001/413/ПВР, като в същото време актуализира повечето от сегашните му разпоредби и е в съответствие с констатациите на оценката и оценката на въздействието (напр. по отношение на предпочитания вариант).

Следната таблица показва как настоящото предложение се съотнася към Рамковото решение и посочва кои членове са нови и кои са били актуализирани от Рамковото решение:

	ДИРЕКТИВА		РАМКОВО РЕШЕНИЕ		Бележки		
	Член	Съображение	Член	Съображение			
Предмет и определения	1. Предмет	1—6	Липсва	1—7	Нов		
	2. Определения	7—8	1. Определения	10	Актуализиран		
II. Престъпления	3. Използване с цел измама на платежни инструменти	9	2. Престъпления, свързани с платежните инструменти	8—10			
	4. Престъпления, подготвящи към използването с цел измама на платежни инструменти						
	5. Престъпления, свързани с информационните системи						
	6. Средства, използвани за извършването на престъпления						
	7. Подбuditелство, помагачество и опит						
	8. Наказания за физическите лица					10—11	3. Престъпления, свързани с компютрите
	9. Отговорност на юридическите лица					Липсва	4. Престъпления, свързани със специално приспособените устройства
	10. Санкции за юридическите лица	5. Съучастие, подбуждане и опит					
	III. Компетентност и разследване	11. Компетентност	12—14	6. Наказания		9	
		12. Ефективни разследвания	15	7. Отговорност на юридическите лица		Липсва	
IV. Обмен на информация и съобщаване за престъпления	13. Обмен на информация	16—18	8. Санкции за юридическите лица				
	14. Съобщаване за престъпления	19	9. Компетентност	11			
V. Помощ и подкрепа за пострадалите и превенция	15. Помощ и подкрепа за пострадалите	20—22	10. Екстрадиция и наказателно преследване			Нов	
	16. Превенция	23	11. Сътрудничество между държавите членки	Липсва	Актуализиран		
VI. Заключителни разпоредби	17. Наблюдение и статистика	24	12. Обмен на информация				
	18. Замяна на Рамковото решение	25	Липсва	Липсва	Нов		
	19. Транспониране	Липсва	14. Прилагане [член 14, параграф 1]				
	20. Оценка и докладване		14. Прилагане [член 14, параграф 2]				
	21. Влизане в сила		15. Влизане в сила				
Липсва	26—29	13. Териториално приложение				Заличен	

По-конкретно, настоящото предложение:

- дава по-широкообхватно и стабилно определение на платежните инструменти, в което се включват и нематериалните платежни инструменти, както и цифровите разменни единици;
- определя като самостоятелно престъпление, освен използването на такива инструменти, притежаването, продажбата, набавянето за използване, вносът, разпространението или предоставянето по друг начин на откраднати или придобити по друг незаконен начин, подправени или фалшифицирани платежни инструменти;
- разширява състава на престъпленията, свързани с информационните системи, така че да включва всички платежни операции, включително операциите чрез цифрови платежни единици;
- въвежда правила относно размера на наказанията, като определя по-специално минималното равнище за максималния размер на наказанията;
- включва по-строги наказания за квалифицираните престъпления за:
- ситуации, в които престъпленията са извършени в рамките на престъпна организация, както е определено в Рамково решение 2008/841/ПВР, независимо от размера на наказанието, предвидено в него;
- ситуации, в които престъплението е причинило значителни общи вреди или е довело до значителна имуществена облага за извършителите. Тези разпоредби имат за цел да обхванат случаите на масови измами с ниски индивидуални вреди, по-специално картово-безналичните измами;
- изяснява обхвата на компетентността по отношение на престъпленията, посочени в предложението, като предвижда, че държавите членки разполагат с компетентност в случаите, когато престъплението е извършено при използване на информационна система, намираща се на тяхна територия, а извършителят може да се намира извън нея, или ако извършителят се намира на територията на държавата членка, но информационната система може да се намира извън нея;
- изяснява обхвата на компетентността по отношение на последиците от престъплението, като предвижда, че държавите членки могат да упражнят компетентност, ако престъплението е причинило вреди на тяхна територия, включително вреди, произтичащи от кражбата на самоличността на дадено лице;
- въвежда мерки за подобряване на сътрудничеството в областта на наказателното правосъдие на цялата територия на Съюза чрез укрепване на съществуващата структура от оперативни точки за контакт и тяхното използване;
- подобрява условията, при които пострадалите лица и частноправните субекти съобщават за престъпления;
- разглежда необходимостта да бъдат предоставяни статистически данни относно измамата и подправянето на непарични платежни средства, като задължава държавите членки да въведат подходяща система за записване, изготвяне и предоставяне на статистически данни за престъпленията, посочени в предложението за директива;

- предвижда пострадалите лица да имат достъп до информация за правата им и относно наличните помощ и подкрепа, независимо дали тяхната държава на пребиваване е различна от тази на извършителя на измамата или от тази, в която се провежда наказателното разследване.

6.2. Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението

Член 1: Предмет — с този член се определят приложното поле и целта на предложението.

Член 2: Определения — в този член са посочени определенията, които се използват в целия инструмент. В член се 2 съдържа същото определение за виртуални валути, както в предложението на Комисията за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на Директива 2009/101/ЕО³⁹. Ако това определение се промени в процеса на приемане на посоченото предложение, определението за виртуални валути в този член следва да бъде приведено в съответствие с него.

Член 3: Използване с цел измама на платежни инструменти — в този член се изброяват престъпленията, свързани с наказуеми деяния, които пряко и непосредствено съставляват измама, а именно използване с цел измама на платежни инструменти, включително както на откраднати, така и на подправени инструменти. Престъпленията се отнасят до всички платежни инструменти, независимо дали са материални или не, следователно те обхващат също измамите, извършени при използването на откраднати или фалшифицирани идентификационни данни за достъп при плащане или други записи, позволяващи или използвани за подаване на платежното нареждане или за друг вид прехвърляне на пари, включително прехвърляне на виртуална валута.

Член 4: Престъпления, подготвящи към използването с цел измама на платежни инструменти — с този член се определят престъпленията, свързани с наказуеми деяния, които въпреки че не съставляват непосредствено фактическа измама, водеща до имуществена вреда, са извършени в приготвяне към измама. Те включват кражбата или подправянето на платежен инструмент и различни деяния, свързани с трафика на тези откраднати или подправени инструменти. Включват се притежаването, разпространението или предоставянето им за използване с цел измама, включително случаите, при които извършителят знае за възможността за използването им с цел измама (*dolus eventualis*). Подобно на член 3 член 4 обхваща всички престъпления, свързани с платежни инструменти, независимо дали са материални или не, и следователно също се отнася до деяния, като например търговията с откраднати идентификационни данни за достъп („кардиране“) и фишинг⁴⁰.

Член 5: Престъпления, свързани с информационните системи — в този член се определят престъпленията, свързани с информационните системи, които следва да бъдат криминализирани от държавите членки. Списъкът съдържа елементите, които отличават тези престъпления от незаконната намеса в система и незаконната намеса в данни съгласно Директива 2013/40/ЕС, като например прехвърлянето на парична стойност с цел набавяне на незаконна облага. Тази разпоредба беше включена с цел

³⁹ [COM\(2016\) 450 final](#).

⁴⁰ Фишингът е начин, използван от измамниците, за да получат достъп до ценни лични данни, като например потребителски имена и пароли. Най-често до дълъг списък с адреси на електронна поща се изпраща електронно писмо, което изглежда като писмо, изпратено от добре известна и ползваща се с доверие фирма. Електронното писмо може да насочи получателя към фалшива уебстраница, на която му искат да попълни лична информация.

криминализиране на деяния, като хакването на компютъра или друго устройство на пострадалия с цел пренасочване на трафика на пострадалия към подправен уебсайт за онлайн банкиране, като по този начин пострадалият се кара да извърши плащане по банкова сметка, контролирана от извършителя на престъплението (или иначе казано от „финансовото муле“)⁴¹. Включват се и други видове наказуеми деяния, като например фарминг⁴², чрез който информационните системи се използват с цел извършителят или друго лице да получи незаконна облага.

Член 6: Средства, използвани за извършването на престъпления — в този член се определят престъпленията, свързани със средствата, използвани за извършване на престъпленията по член 4, букви а) и б) и член 5, които следва да бъдат криминализирани от държавите членки. Член 6 има за цел да криминализира умишленото изготвяне, умишлената продажба, умишленото набавяне за използване, умишления внос, умишленото разпространение или умишленото предоставяне по друг начин, например на устройства за източване, използвани за кражба на идентификационни данни за достъп, както и на зловреден софтуер и подправени уебсайтове, използвани за фишинг. Този член се основава до голяма степен на член 4 от Рамково решение 2001/413/ПВР и на член 3, буква г), подточка i) от Директива 2014/62/ЕС относно защитата по наказателноправен ред на еврото и на другите парични знаци срещу подправяне.

Член 7: Подбудителство, помагачество и опит — този член се прилага спрямо деяния, свързани с престъпленията по членове 3—6, и изисква от държавите членки да криминализират всички форми на приготвяне и участие. При престъпленията по членове 3—6 е предвидена наказателна отговорност за опит.

Член 8: Наказания за физически лица — за да се води ефективна борба с измамата и подправянето на непарични платежни средства, във всички държави членки трябва да съществуват възпиращи наказания. В съответствие с други инструменти на ЕС за сближаване на размера на наказанията в този член се предвижда, че максималният размер на наказанието по националното право трябва да бъде лишаване от свобода за срок не по-малко от три години, освен за престъпленията по член 6, за които максималният размер на наказанието следва да бъде за срок не по-малко от две години. В него се предвиждат по-строги наказания за квалифицираните престъпления, а именно максимален размер на наказанието за срок не по-малко от пет години, когато престъплението е извършено от престъпна организация, както е определена в Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност⁴³, или когато престъплението е извършено в големи размери, като по този начин са причинени широки по обхват или значителни по размер вреди, по-специално в случаите със слабо единично въздействие, но големи по обем общи вреди, или когато престъплението е довело до обща облага за извършителя на стойност не по-малко от 20 000 EUR.

⁴¹ Терминът „действащ като „финансово муле““ означава лице, което прехвърля облаги от престъпна дейност между различни държави. Финансовите мулета получават облагите по своята сметка; след това от тях се иска да ги изтеглят и да ги преведат на различна сметка, често в чужбина, като запазят част от парите за себе си (група „Action Fraud“ от Обединеното кралство, 2017 г.). Понякога те знаят, че финансовите средства представляват облаги от престъпна дейност; понякога обаче са в заблуда, че средствата са с чист произход.

⁴² Фармингът е измамна практика, при която на персонален компютър или сървър се инсталира зловреден софтуер, който отвежда потребителите към мошенически уебсайтове без тяхното знание или съгласие.

⁴³ [ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42.](#)

Престъпленията, изброени в членове 2—5 от Рамково решение 2001/413/ПВР, изглежда вече се наказват с конкретни наказания в повечето държави членки, в които информацията е била налична. Въпреки това като цяло няма сближаване: макар че във всички държави членки са предвидени наказания с лишаване от свобода (най-малко за тежките случаи), размерът на наказанията за едно и също деяние варира значително. Следователно възпиращото въздействие е по-малко в някои държави членки в сравнение с други.

Различията в размера на наказанията могат също така да възпрепятстват съдебното сътрудничество. Ако държава членка има нисък минимален размер на наказанието в наказателния си кодекс, това би могло да накара правоприлагащите и съдебните органи да третират като по-маловажни разследването на картово-безналичните измами и повдигането и поддържането на обвинения във връзка с тях. На свой ред това може да възпрепятства трансграничното сътрудничество, когато друга държава членка отправи искане за помощ във връзка с навременното обработване на искането. Лицата, които се възползват най-много от такива различия в размера на наказанията, вероятно са най-големите престъпници, т.е. транснационални организирани престъпни групи с оперативни бази в няколко държави членки.

Членове 9 и 10: Отговорност на юридическите лица и санкции — тези членове се прилагат за всички престъпления по членове 3—7. Те изискват от държавите членки да предвидят отговорност за юридическите лица, без да изключват отговорността на физическите лица, и да налагат ефективни, съразмерни и възпиращи санкции на юридическите лица. В член 10 се изброяват примери за санкции.

Член 11: Компетентност — въз основа на принципите на териториалност и лично качество в този член се изброяват случаите, в които държавите членки трябва да установят компетентност за престъпленията по членове 3—7.

В него има елементи, изведени от член 12 на Директива 2013/40/ЕС относно атаките срещу информационните системи. В случаи на измама и подправяне на непарични платежни средства за плащане онлайн престъплението може да засегне няколко юрисдикции: то често се извършва чрез използването на информационни системи извън територията, на която се намира физически извършителят на престъплението, и има последици в друга държава, в която също може да има доказателства. Поради това член 11 има за цел да гарантира, че териториалната компетентност обхваща случаите, при които извършителят на престъплението и информационната система, която нарушителят използва, за да извърши престъплението, са разположени на различни територии.

Този член включва нов елемент, който отговаря на необходимостта да се претендира компетентност, ако вредите бъдат причинени в юрисдикция, различна от тази, в която е извършено деянието, включително за вреди, произтичащи от кражба на самоличността на дадено лице. Целта е да се обхванат случаи, които не се разглеждат в Директива 2013/40/ЕС относно атаките срещу информационните системи, които са общи за престъпленията, свързани с измама с непарични платежни средства. Те включват случаите, в които никое от наказуемите деяния, свързани с престъплението (напр. кражба на идентификационни данни за достъп на платежна карта, клониране на платежна карта, незаконно теглене на пари в брой от терминално устройство АТМ) не е било извършено в държавата членка, където е настъпила вредата (напр. в която се намира банковата сметка на пострадалия, от която са били откраднати парите). В такива случаи пострадалият най-вероятно ще сезира органите на държавата членка, в която е настъпила имуществената вреда, във връзка с инцидента. Тази държава членка трябва да може да упражни компетентността си, за да гарантира ефективно разследване и ефективно

повдигане и поддържане на обвинения, които да послужат като отправна точка за разследвания, потенциално включващи няколко държави членки и държави извън ЕС.

Член 12: Ефективни разследвания — този член има за цел да гарантира, че способите за разследване, предвидени в националното законодателство за делата, свързани с организирана престъпност или други форми на тежка престъпност, могат да се използват също и в случаите на измама и подправяне на непарични платежни средства, най-малкото за тежките случаи. Този член има също така за цел да гарантира, че след разпореждане на компетентните органи информацията се предоставя на органите своевременно.

Член 13: Обмен на информация — този член има за цел да насърчи по-широкото използване на оперативните национални точки за контакт.

Член 14: Съобщаване за престъпления — този член има за цел да отговори на необходимостта, установена в оценката на въздействието, от увеличаване на случаите на съобщаване и неговото улесняване. Чрез него се цели да се гарантира наличието на подходящи канали за пострадалите и частните субекти да съобщават за престъпления, както и да се насърчи своевременното съобщаване в съответствие със сходната разпоредба на член 16, параграф 2 от Директива 2011/93/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография. В съображение 19 са посочени примери за действията, които следва да се предприемат.

Член 15: Помощ и подкрепа за пострадалите — в този член се изисква държавите членки да гарантират, че на пострадалите от измами с непарични платежни средства се предоставя информация и се осигуряват канали, по които да съобщят за извършено престъпление, както и съвети за това как да се предпазят от отрицателните последици на измамите и от накърняване на репутацията им, произтичащо от измами.

В приложното поле на този член попадат както физическите, така и юридическите лица, които също са засегнати от последиците на престъпленията, обхванати от предложението. С него също така се въвеждат разпоредби, с които редица специфични за физическите лица права по Директива 2012/29/ЕС се предоставят също на юридическите лица.

Член 16: Превенция — с този член, чрез информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността и чрез изследователски и образователни програми, се отговаря на необходимостта да се повиши осведомеността и да се намали рискът от това лицата да пострадат от измами. В оценката на въздействието бяха установени пропуски в превенцията като източник на проблеми с измамите с непарични платежни средства. Възприетият в този член подход е подобен на този по член 23 (Превенция) от Директива 2011/93/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография.

Член 17: Наблюдение и статистика — с този член се отговаря на необходимостта да се предоставят статистически данни относно измамата и подправянето на непарични платежни средства, като за държавите членки се установява задължение да гарантират, че е въведена подходяща система за записване, изготвяне и предоставяне на статистически данни за престъпленията, посочени в предложението за директива, както и за наблюдението на ефективността на техните системи (включващо всички съдебни фази) за борба с измамите с непарични платежни средства. Възприетият в този член подход е подобен на този по член 14 (Контрол и статистика) от Директива 2013/40/ЕС относно атаките срещу информационните системи и по член 44 от Директива (ЕС)

2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма (Четвърта директива относно борбата с изпирането на пари). С него също така се цели да се допринесе за справянето с настоящата ограничена наличност на данни за измамите, което би спомогнало при оценяването на ефективността на националните системи в борбата срещу измамите с непарични платежни средства.

Член 18: Замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР — с този член се заменят действащите разпоредби в областта на измамата и подправянето на непарични платежни средства по отношение на държавите членки, участващи в настоящата директива.

Членове 19, 20 и 21 — в тези членове се съдържат допълнителни разпоредби относно транспонирането от държавите членки, оценката и докладването от страна на Комисията и влизането в сила на директивата.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно борбата с измамата и подправянето на непарични платежни средства и за
замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 83, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Измамата и подправянето на непарични платежни средства е заплаха за сигурността, тъй като представлява източник на приходи за организираната престъпност и следователно е фактор, способстващ извършването на други престъпни дейности, като тероризъм, трафик на наркотици и трафика на хора.
- (2) Измамата и подправянето на непарични платежни средства е и пречка за цифровия единен пазар, тъй като подкопава доверието на потребителите и води до преки икономически загуби.
- (3) Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета⁴⁴ трябва да бъде актуализирано и допълнено с нови разпоредби относно престъпленията, наказанията и трансграничното сътрудничество.
- (4) Значителните пропуски и разлики в законодателствата на държавите членки в областта на измамата и подправянето на непарични платежни средства могат да попречат на борбата с този вид престъпления и с други тежки и организирани престъпления, свързани с тях и способствани от тях, а също така да усложнят ефективното полицейско и съдебно сътрудничество в тази област.
- (5) Измамата и подправянето на непарични платежни средства имат значително трансгранично измерение, подсилено от нарастващ цифров компонент, което подчертава необходимостта от допълнителни действия за сближаване на наказателното законодателство в тази област.
- (6) През последните години беше отчетен не само експоненциален ръст на цифровата икономика, но и налягане на иновациите в много области, включително при технологиите за плащане. Новите технологии за плащане водят до използването на нови видове платежни инструменти, които, създавайки

⁴⁴ Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета от 28 май 2001 г. относно борбата с измамата и подправянето на платежни средства, различни от парите в брой (ОВ L 149, 2.6.2001 г., стр. 1).

нови възможности за потребителите и предприятията, също така увеличават възможностите за измама. Следователно правната уредба трябва да продължи да бъде уместна и актуална с оглед на технологичното развитие.

- (7) Приемането на общи определения в тази област е важно, за да се осигури последователен подход в държавите членки при прилагането на настоящата директива. Определенията трябва да включат нови видове платежни инструменти, като например електронните пари и виртуалните валути.
- (8) Чрез осигуряването на наказателноправна защита преди всичко на платежните инструменти, снабдени със специална форма на защита срещу имитация или злоупотреба, целта е да се насърчат стопанските субекти да предвидят такива специални форми на защита за платежните инструменти, които издават, и следователно да добавят елемент на превенция към платежния инструмент.
- (9) Наличието на ефективни и ефикасни наказателноправни мерки е от съществено значение за защитата на непаричните платежни средства срещу измама и подправяне. По-специално, необходим е общ наказателноправен подход към съставомерните елементи на наказуемите деяния, които спомагат или подготвят почвата за действителното използване с цел измама на платежни средства. Деяния, като например събирането и притежаването на платежни инструменти с намерение за извършване на измама, например чрез фишинг или скиминг, и тяхното разпространение, например чрез продажбата на информация за кредитни карти по интернет, следователно трябва да бъдат обявени за престъпления сами по себе си, без да е необходимо да бъдат пряко свързани с действително използване с цел измама на платежни средства. Така че такова наказуемо деяние следва да обхваща и случаите, в които притежаването, набавянето или разпространението не води непременно до използване с цел измама на такива платежни инструменти, ако извършителят знае за съществуването на такава възможност (*dolus eventualis*). Настоящата директива не предвижда санкции при законно използване на платежен инструмент, включително и във връзка с предоставянето на иновативни платежни услуги, като например услугите, обичайно разработвани от финансово-технологичните дружества.
- (10) Санкциите и наказанията за измама и подправяне на непарични платежни средства следва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи навсякъде в Съюза.
- (11) Целесъобразно е да се предвидят по-строги наказания, когато престъплението е извършено от престъпна организация, както е определено в Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета⁴⁵, или когато престъплението е извършено в големи размери, като по този начин е довело до широки по обхват или значителни по размер вреди за пострадалите или до обща облага на стойност не по-малко от 20 000 EUR за извършителя.
- (12) Правилата относно компетентността следва да гарантират, че по престъпленията, предвидени в настоящата директива, ефективно се повдигат и поддържат обвинения. Като цяло престъпленията се третират най-успешно в рамките на системата за наказателно правосъдие на държавата членка, в която

---

⁴⁵ Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност (ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42).

биват извършвани. Затова държавите членки следва да установят своята компетентност по отношение на престъпленията, извършени на тяхна територия, по отношение на престъпленията, извършени от техни граждани, и по отношение на престъпленията, които причиняват вреди на тяхна територия.

- (13) Информационните системи представляват предизвикателство за традиционното разбиране за териториалност, тъй като по принцип те могат да се използват и да се управляват дистанционно отвсякъде. Когато държавите членки претендират компетентност въз основа на престъпления, извършени на тяхна територия, изглежда уместно да се направи оценка на обхвата на тяхната компетентност и за престъпленията, извършени с помощта на информационни системи. Компетентността в такива случаи следва да обхваща ситуации, при които информационната система се намира на територията на държавата членка, въпреки че извършителят на престъплението може да се намира извън нея, както и ситуации, при които извършителят се намира на територията на държавата членка, въпреки че информационната система може да се намира извън нея.
- (14) Трябва да бъде решен въпросът със сложността на определянето на компетентността във връзка с последиците от престъплението в юрисдикция, различна от тази, в която е извършено физически деянието. Следователно компетентност за извършените престъпления трябва да се претендира не в зависимост от гражданството и физическото присъствие на извършителите, а с оглед на вредите, причинени от такива деяния на територията на държавата членка.
- (15) Като се има предвид необходимостта от специални способности за ефективното разследване на измамите и подправянето на непарични платежни средства и тяхното значение за ефективното международно сътрудничество между националните органи, способите за разследване, които обичайно се използват за делата, свързани с организирана престъпност и други форми на тежка престъпност, следва да бъдат на разположение на компетентните органи във всички държави членки за разследването на такива престъпления. Като се има предвид принципът на пропорционалност, използването на такива способности в съответствие с националното право следва да бъде пропорционално на естеството и тежестта на разследваните престъпления. Освен това правоприлагащите органи и другите компетентни органи следва да имат съвременен достъп до съответната информация, за да могат да разследват и да повдигат и поддържат обвинения за престъпленията, предвидени в настоящата директива.
- (16) В много случаи престъпните дейности са в основата на инциденти, за които трябва да бъдат уведомени съответните национални компетентни органи съгласно Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶. За подобни инциденти може да се предполага, че са с престъпен характер, дори ако доказателствата за извършено престъпление не са достатъчно ясни от самото начало. В този контекст съответните оператори на основни услуги и доставчици на цифрови услуги следва да бъдат насърчавани да споделят докладите, изисквани съгласно Директива (ЕС) 2016/1148, с правоприлагащите органи, така

---

⁴⁶ Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

че да бъдат част от един ефикасен и комплексен отговор и да улесняват приписването на деянията и търсенето на отговорност от извършителите за техните действия. Утвърждаването на безопасна, сигурна и по-устойчива среда изисква по-специално системно съобщаване на инцидентите с предполагаем сериозен престъпен характер на правоприлагащите органи. Освен това, когато е уместно, екипите за реагиране при инциденти с компютърната сигурност, определени съгласно член 9 от Директива (ЕС) 2016/1148, следва да участват в разследванията на правоприлагащите органи с цел предоставяне на информация, считана за подходяща на национално равнище, и предоставяне на специализирани експертни знания и опит във връзка с информационните системи.

- (17) Значими свързани със сигурността инциденти, както са определени в член 9б от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁷, може да имат престъпен произход. Когато е уместно, доставчиците на платежни услуги следва да бъдат насърчавани да споделят с правоприлагащите органи докладите, които са длъжни да представят на компетентните органи в своята държава членка по произход съгласно Директива (ЕС) 2015/2366.
- (18) На равнището на Съюза съществуват редица инструменти и механизми, които позволяват обмена на информация между националните правоприлагащи органи с цел разследване и повдигане и поддържане на обвинения във връзка с престъпленията. За да се улесни и ускори сътрудничеството между националните правоприлагащи органи и да се гарантира, че тези инструменти и механизми се използват пълноценно, настоящата директива следва да засили функциите на оперативните точки за контакт, въведени с Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета. Държавите членки могат да решат да използват съществуващата мрежа от оперативни точки за контакт, като създадената с Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁸. Те следва да осигуряват ефективна помощ и да улесняват например обмена на подходяща информация и предоставянето на технически съвети или правна информация. За да се осигури гладкото функциониране на мрежата, всяка точка за контакт следва да може да общува бързо с точката за контакт на друга държава членка. Като се има предвид значителното трансгранично измерение на тези видове престъпления, и по-специално неустойчивият характер на електронните доказателства, държавите членки следва да могат своевременно да разглеждат спешни искания от страна на тази мрежа от точки за контакт и да предоставят обратна информация в срок от осем часа.
- (19) Своевременното съобщаване на публичните органи за престъпления е от голямо значение за борбата с измамата и подправянето на непарични платежни средства, тъй като често то е отправната точка на наказателното разследване. Следва да бъдат предприети мерки за насърчаване на съобщаването от страна на физически и юридически лица, по-специално на финансовите институции,

---

⁴⁷ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).

⁴⁸ Директива 2013/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 август 2013 г. относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета (ОВ L 218, 14.8.2013 г., стр. 8).

правоприлагащите и съдебните органи. Тези мерки могат да се основават на различни видове действия, включително законодателни такива, като например задължения за съобщаване за предполагаеми измами, или незаконодателни такива, като например създаване или оказване на подкрепа на организации или механизми за способстване на обмяна на информация, или повишаване на осведомеността. Всяка такава мярка, която включва обработването на лични данни на физически лица, следва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁹. По-специално всяко предаване на информация относно предотвратяването и борбата с престъпленията, свързани с измама и подправяне на непарични платежни средства, следва да отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679, а именно законни основания за обработването.

- (20) Измамата и подправянето на непарични платежни средства може да доведе до сериозни икономически и неикономически последици за пострадалите от тях. Когато такава измама се състои в кражбата на самоличност, нейните последици често се усложняват поради накърняването на репутацията и нанасянето на сериозна емоционална вреда. Държавите членки следва да приемат мерки за помощ, подкрепа и защита с цел смекчаване на тези последици.
- (21) Физическите лица, които са пострадали от измама, свързана с непарични платежни средства, разполагат с правата, предоставени съгласно Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и Съвета⁵⁰. Държавите членки следва да приемат мерки за помощ и подкрепа за такива пострадали лица, които да се опират на мерките, предвидени в Директива 2012/29/ЕС, но да задоволяват по-непосредствено специфичните нужди на пострадалите от измама, свързана с кражбата на самоличност. Такива мерки следва да включват по-специално специализирана психологическа помощ и съвети във връзка с финансовите, практическите и правните въпроси, както и помощ за получаването на полагаемото обезщетение. На юридическите лица следва да се предлагат и конкретна информация и съвети относно защитата срещу отрицателните последици от такова престъпление.
- (22) Настоящата директива следва да установява право за юридическите лица на достъп до информация относно процедурите за подаване на жалби. Това право е необходимо по-специално за малките и средните предприятия⁵¹ и следва да допринесе за създаването на по-благоприятна бизнес среда за тях. Физическите лица вече се ползват от това право по силата на Директива 2012/29/ЕС.
- (23) Чрез информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността и чрез изследователски и образователни програми държавите членки следва да създадат или да укрепят политиките за предотвратяване на измамата и

⁴⁹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁵⁰ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57).

⁵¹ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

подправянето на непарични платежни средства и мерките за намаляване на риска от това лицата да пострадат от такива престъпления.

- (24) Необходимо е да се събират съпоставими данни за престъпленията, предвидени в настоящата директива. Съответните данни следва да бъдат предоставени на компетентните специализирани агенции и органи на Съюза, като Европол, в съответствие с техните задачи и информационни потребности. Целта е да се добие по-цялостна представа за проблема с измамата и подправянето на непарични платежни средства и въпросите, свързани със сигурността на плащанията на равнището на Съюза, и по този начин да се допринесе за разработването на по-ефективни ответни действия. Държавите членки следва да се възползват пълноценно от правомощията и капацитета на Европол за предоставяне на помощ и подкрепа във връзка със съответните разследвания, като предоставят информация на Европол относно начина на действие на извършителите на престъпления с цел извършване на стратегически анализи и оценка на заплахата от измама и подправяне на непаричните платежни средства в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета⁵². Предоставянето на информация може да спомогне за по-доброто разбиране на настоящите и бъдещите заплахи и да бъде от полза за Съвета и Комисията при определянето на стратегическите и оперативните приоритети на Съюза за борба с престъпността и начините за изпълнение на тези приоритети.
- (25) Настоящата директива има за цел да измени и разшири приложното поле на разпоредбите на Рамково решение 2001/413/ПВР на Съвета. Тъй като измененията, които трябва да се направят, са значителни по брой и естество, за по-голяма яснота Рамково решение 2001/413/ПВР следва да бъде изцяло заменено за държавите членки, обвързаните от настоящата директива.
- (26) В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, тези държави членки са нотифицирали желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящата директива.

ИЛИ

- (26) В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Обединеното кралство[, с писмо от ...] е нотифицирало желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящата директива.

ИЛИ

- (26) В съответствие с член 3 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за

---

⁵² Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

функционирането на Европейския съюз, Ирландия[, с писмо от ...] е нотифицирала желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящата директива.

И/ИЛИ

- (26) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, тези държави членки не участват в приемането на настоящата директива и не са обвързани от нея, нито от нейното прилагане.

ИЛИ

- (26) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

ИЛИ

- (26) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Обединеното кралство не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързано от нея, нито от нейното прилагане.
- (27) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.
- (28) Доколкото целите на настоящата директива, а именно да обвърже измамата и подправянето на непарични платежни средства с налагането на ефективни, съразмерни и възпиращи наказания и да подобри и насърчи трансграничното сътрудничество както между компетентните органи, така и между физическите и юридическите лица и компетентните органи, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и затова поради техния обхват и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (29) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати в частност от Хартата на основните права на Европейския съюз, в това число правото на свобода и сигурност, зачитането на личния и семейния живот, защитата на личните данни, свободата на стопанската инициатива, правото на собственост, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, презумпцията за невинност и правото на защита, принципите на законност и пропорционалност на престъпленията и наказанията, както и правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също

престъпление. Настоящата директива има за цел да осигури пълното спазване на тези права и принципи и следва да бъде прилагана в съответствие с тях,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I: ПРЕДМЕТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

С настоящата директива се установяват минималните правила във връзка с определянето на престъпленията и санкциите в областта на измамата и подправянето на непарични платежни средства.

Член 2

Определения

За целта на настоящата директива се прилагат следните определения:

- а) „платежен инструмент“ означава защитено устройство, защитен предмет или защитен запис, различни от законно платежно средство, които самостоятелно или съвместно с дадена процедура или набор от процедури позволяват на притежателя или ползвателя си да прехвърли пари или парична стойност или да подаде платежно нареждане, включително чрез цифрови разменни единици;
- б) „защитено устройство, защитен предмет или защитен запис“ означава устройство, предмет или запис, защитени срещу имитация или използване с цел измама, например чрез дизайн, кодиране или подпис;
- в) „платежно нареждане“ означава платежно нареждане, както е определено в член 4, точка 13 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- г) „цифрова разменна единица“ означава всеки вид електронни пари, както са определени в член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁵³, и виртуалните валути;
- д) „виртуални валути“ означава цифрово представяне на стойност, която не се емитира от централна банка или публичен орган, не е непременно свързана с фиатна валута, но се приема от физически или юридически лица като средство за плащане и може да се прехвърля, съхранява или търгува по електронен път;
- е) „платежна услуга“ означава платежна услуга, както е определена в член 4, точка 3 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- ж) „ползвател на платежни услуги“ означава ползвател на платежни услуги, както е определен в член 4, точка 10 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- з) „платежна сметка“ означава платежна сметка, както е определена в член 4, точка 12 от Директива (ЕС) 2015/2366;

⁵³ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7).

- и) „платежна операция“ означава платежна операция, както е определена в член 4, точка 5 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- й) „платец“ означава физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и разрешава изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или, когато липсва платежна сметка, физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане или прехвърля виртуална валута;
- к) „получател“ означава получател, както е определен в член 4, точка 9 от Директива (ЕС) 2015/2366;
- л) „информационна система“ означава информационна система, както е определена в член 2, буква а) от Директива 2013/40/ЕС;
- м) „компютърни данни“ означава компютърни данни, както са определени в член 2, буква б) от Директива 2013/40/ЕС.

ДЯЛ II: ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Член 3

Използване с цел измама на платежни инструменти

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато са извършени умишлено, следните деяния се наказват като престъпление:

- а) използването с цел измама на откраднат или придобит по друг незаконен начин платежен инструмент;
- б) използването с цел измама на подправен или фалшифициран платежен инструмент.

Член 4

Престъпления, подготвящи към използването с цел измама на платежни инструменти

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато са извършени умишлено, следните деяния се наказват като престъпление:

- а) кражбата или придобиването по друг незаконен начин на платежен инструмент;
- б) подправянето или фалшифицирането на платежен инструмент, за да бъде използван с цел измама;
- в) притежаването, набавянето за използване, вносът, износът, продажбата, транспортът, разпространението или предоставянето по друг начин на откраднат или придобит по друг незаконен начин платежен инструмент, или на подправен или фалшифициран платежен инструмент, за да бъде използван с цел измама.

Член 5

Престъпления, свързани с информационните системи

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато е извършено умишлено, се наказва като престъпление извършването или причиняването да бъде извършено прехвърляне на пари, на парична стойност или на виртуални валути с цел извършителят или друго лице да получи незаконна облага чрез:

- а) възпрепятстване на функционирането на информационна система или намеса във функционирането ѝ;
- б) въвеждане, променяне, изтриване, предаване или скриване на компютърни данни.

Член 6

Средства, използвани за извършването на престъпления

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато са извършени умишлено с цел измама, изготвянето, набавянето за използване, вносът, износът, продажбата, транспортът, разпространението или предоставянето по друг начин на устройство или на инструмент, на компютърни данни или на всяко друго средство, специално предназначено или приспособено за извършване на някое от престъпленията по член 4, букви а) и б) или член 5, се наказват като престъпление.

Член 7

Подбудителство, помагачество и опит

- 1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че подбудителството или помагачеството към извършване на престъпление по членове 3—6 се наказва като престъпление.
- 2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че опитът за извършване на престъпление по членове 3—6 се наказва като престъпление.

Член 8

Наказания за физическите лица

- 1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по членове 3—7 се наказват с ефективни, съразмерни и възпиращи наказания.
- 2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по членове 3, 4 и 5 се наказват с лишаване от свобода за максимален срок не по-малко от три години.
- 3. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по член 6 се наказват с лишаване от свобода за максимален срок не по-малко от две години.
- 4. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията по членове 3, 4 и 5 се наказват с лишаване от свобода за максимален срок не по-малко от пет години, ако:
  - а) са извършени в рамките на престъпна организация, както е определена в Рамково решение 2008/841/ПВР, независимо от размера на наказанието, предвиден в това решение;
  - б) са довели до широки по обхват или значителни по размер вреди или до обща облага на стойност не по-малко от 20 000 EUR.

Член 9

Отговорност на юридическите лица

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност за престъпленията по членове 3—7, извършени в тяхна полза от лице, което действа самостоятелно или като част от орган на юридическото лице и което заема ръководна длъжност в това юридическо лице, въз основа на едно от следните:
  - а) правомощие да представлява юридическото лице;
  - б) правомощие да взема решения от името на юридическото лице;
  - в) правомощие да упражнява контрол в рамките на юридическото лице.
2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност, когато липсата на надзор или контрол от страна на лице по параграф 1 е направила възможно извършването от негово подчинено лице на някое от престъпленията по членове 3—7 в полза на това юридическо лице.
3. Отговорността на юридическите лица съгласно параграфи 1 и 2 не изключва образуването на наказателни производства срещу физически лица, които са извършители, подбудители или съучастници в някое от престъпленията по членове 3—7.

Член 10

Санкции за юридическите лица

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическо лице, подведено под отговорност съгласно член 9, параграф 1, подлежи на ефективни, съразмерни и възпиращи санкции, които включват наказателноправни или друг вид глоби и може да включват други санкции, като:

- а) лишаване от право да се ползва от държавно подпомагане или помощи;
- б) временно или постоянно лишаване от право да упражнява търговска дейност;
- в) поставяне под съдебен надзор;
- г) съдебна ликвидация;
- д) временно или постоянно затваряне на структури, използвани за извършване на престъплението.

ДЯЛ III: КОМПЕТЕНТНОСТ И РАЗСЛЕДВАНЕ

Член 11

Компетентност

1. Всяка държава членка предприема необходимите мерки, за да установи своята компетентност по отношение на престъпленията по членове 3—7, когато:
  - а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на нейна територия;
  - б) извършителят е неин гражданин;

- в) престъплението е причинило вреди на нейна територия, в това число вреди, произтичащи от кражба на самоличността на дадено лице.
2. При установяването на компетентност в съответствие с параграф 1, буква а) държавата членка гарантира, че тя е компетентна, когато:
- а) извършителят е извършил престъплението, когато се е намирал физически на нейна територия, независимо дали престъплението е извършено или не при използването на компютри или информационна система, намиращи се на нейна територия;
  - б) престъплението е извършено при използването на компютри или информационна система, намиращи се на нейната територия, независимо дали извършителят се е намирал физически или не на нейна територия, когато го е извършил.
3. Всяка държава членка уведомява Комисията, ако реши да установи компетентност по отношение на престъпление по членове 3—7, извършено извън нейната територия, включително когато:
- а) извършителят има обичайно местопребиваване на нейна територия;
  - б) престъплението е било извършено в полза на юридическо лице, установено на нейна територия;
  - в) престъплението е извършено срещу неин гражданин или лице, чието обичайно местопребиваване е на нейна територия.

Член 12

Ефективни разследвания

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, звената или службите, отговарящи за разследването или повдигането и поддържането на обвинения във връзка с престъпленията по членове 3—7, разполагат с ефективни способности за разследване, като използваните за делата, свързани с организирана престъпност или други форми на тежка престъпност.
2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато националното право задължава физическите и юридическите лица да подават информация относно престъпленията по членове 3—7, тази информация своевременно стига до органите, разследващи или повдигащи и поддържащи обвинения във връзка с тези престъпления.

ДЯЛ IV: ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ И СЪОБЩАВАНЕ ЗА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Член 13

Обмен на информация

1. За целите на обмена на информация, свързана с престъпленията по членове 3—7, държавите членки осигуряват наличието на оперативна национална точка за контакт, която е на разположение 24 часа в денонощието и седем дни в седмицата. Държавите членки гарантират също, че разполагат с процедури, чрез които своевременно да разглеждат спешните искания за помощ и чрез които компетентният орган да отговаря в срок от 8 часа от получаването, като

посочва най-малкото дали на искането ще бъде отговорено, както и под каква форма и приблизително в какъв срок ще бъде отговорено. Държавите членки могат да решат да използват съществуващите мрежи от оперативни точки за контакт.

2. Държавите членки информират Комисията, Европол и Евроюст за определената от тях точка за контакт по параграф 1. Комисията изпраща тази информация на останалите държави членки.

Член 14

Съобщаване за престъпления

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират наличието на подходящи канали за съобщаване с цел улесняване на своевременното съобщаване на правоприлагащите и другите компетентни органи за извършени престъпления по членове 3—7.
2. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да насърчат финансовите институции и другите юридически лица, извършващи дейност на тяхна територия, своевременно да съобщават на правоприлагащите и другите компетентни органи за предполагаеми измами с цел разкриване, предотвратяване, разследване или повдигане и поддържане на обвинения във връзка с престъпленията по членове 3—7.

ДЯЛ V: ПОМОЩ ЗА ПОСТРАДАЛИТЕ И ПРЕВЕНЦИЯ

Член 15

Помощ и подкрепа за пострадалите

1. Държавите членки гарантират, че на физическите и юридическите лица, които са претърпели вреди от престъпленията по членове 3—7, извършени чрез злоупотреба с лични данни, се предоставят конкретна информация и съвети за това как да се защитят срещу отрицателните последици от престъпления, като например накърняването на репутацията.
2. Държавите членки гарантират, че от първия контакт с компетентния орган на юридическите лица, които са пострадали от престъпленията по членове 3—7 от настоящата директива, своевременно се предоставя информация относно:
  - а) процедурите за подаване на жалба във връзка с престъплението и тяхната роля във връзка с тези процедури;
  - б) съществуващите процедури за подаване на жалба, ако компетентният орган не зачете техните права в хода на наказателното производство;
  - в) координатите за връзка за изпращане и получаване на информация относно тяхното дело.

Член 16

Превенция

Държавите членки предприемат подходящи действия, включително чрез интернет, като например информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, изследователски и образователни програми, когато е уместно в сътрудничество със

заинтересованите страни, насочени към намаляване на измамите като цяло, повишаване на осведомеността и намаляване на риска от това лицата да пострадат от измами.

ДЯЛ VI: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 17

Наблюдение и статистика

1. Най-късно до [3 месеца след влизането в сила на настоящата директива] Комисията изготвя подробна програма за наблюдение на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящата директива. В програмата за наблюдение се определя чрез какви средства и на какви интервали се събират данните и другите необходими доказателства. В нея се посочват действията, които трябва да бъдат предприети от Комисията и от държавите членки за събирането, споделянето и анализа на данните и другите доказателства.
2. Държавите членки гарантират наличието на система за записване, изготвяне и предоставяне на статистически данни за измерване на етапите на съобщаване, разследване и съдебно преследване на престъпленията по членове 3—7.
3. Статистическите данни по параграф 2 обхващат най-малкото броя на престъпленията по членове 3—7, за които е съобщено на държавите членки, броя на лицата, срещу които са били повдигнати и поддържани обвинения и които са били осъдени за престъпления по членове 3—7, и данните за хода на етапите на съобщаване, разследване и съдебно преследване във връзка с тези престъпления.
4. Държавите членки представят ежегодно на Комисията данните, събрани съгласно параграфи 1, 2 и 3. Комисията прави необходимото консолидиращият преглед на тези статистически отчети да бъде публикуван всяка година и представен на компетентните специализирани агенции и органи на Съюза.

Член 18

Замяна на Рамково решение 2001/413/ПВР

Настоящата директива заменя Рамково решение 2001/413/ПВР по отношение на обвързаните от нея държави членки, без да се засягат задълженията на тези държави членки по отношение на сроковете за транспониране на това рамково решение в националното право.

По отношение на обвързаните от настоящата директива държави членки позоваванията на Рамково решение 2001/413/ПВР се смятат за позовавания на настоящата директива.

Член 19

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до [24 месеца след влизането в сила]. Те незабавно информират Комисията за това.
2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им

публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 20

Оценка и докладване

1. До [48 месеца след влизането в сила] Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад с оценка на степента, в която държавите членки са предприели необходимите мерки за спазване на настоящата директива. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.
2. До [96 месеца след влизането в сила] Комисията извършва оценка на настоящата Директива относно борбата с измамата и подправянето на непарични платежни средства и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета.

Член 21

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател